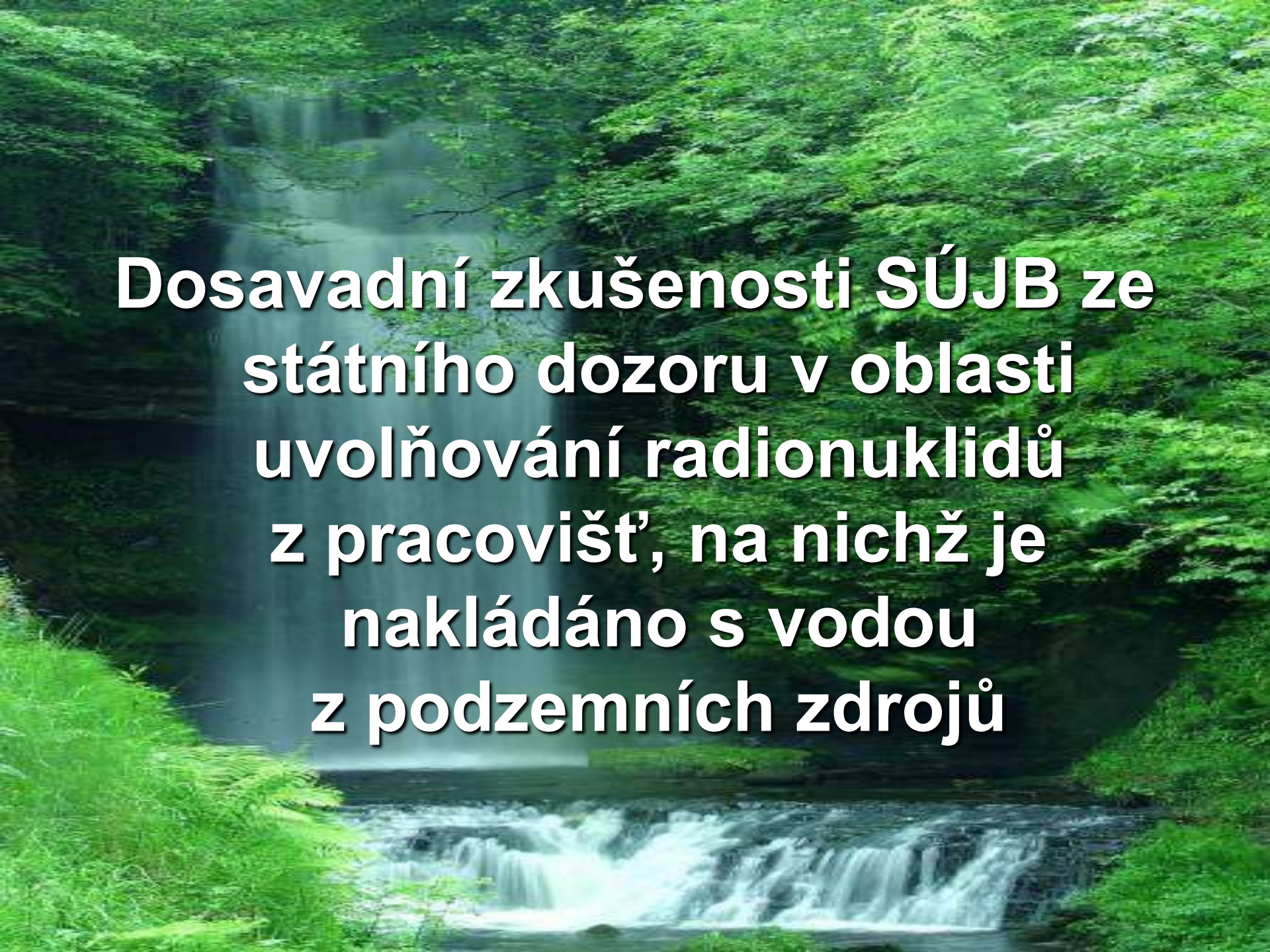

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Ing. Růžena Šináglová
Buchlovice 14.5.2013

A vibrant green forest scene featuring a waterfall. The water flows from the top left, creating a misty spray, and falls into a stream at the bottom. The surrounding trees and foliage are dense and bright green, creating a natural and serene background for the text.

**Dosavadní zkušenosti SÚJB ze
státního dozoru v oblasti
uvolňování radionuklidů
z pracovišť, na nichž je
nakládáno s vodou
z podzemních zdrojů**

Uvolňování radionuklidů do životního prostředí - obecně

LEGISLATIVA

ZÁKON – atomový zákon (AZ),

zákon č. 18/1997 Sb. , ve znění pozdějších předpisů

VYHLÁŠKA o radiační ochraně (vyhláška),

vyhláška č. 307/2002 Sb., ve znění vyhlášky č. 499/2005 Sb.

Uvolňování radionuklidů do životního prostředí - obecně

ATOMOVÝ ZÁKON

§ 8

Pokud **nejsou překročeny uvolňovací úrovně** lze radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení jež obsahují radionuklidy nebo jsou jimi kontaminovány uvádět do životního prostředí bez předchozího povolení Úřadu.

V případě, kdy obsah radionuklidů nebo znečištění radionuklidy **přesahuje uvolňovací úrovně**, je možné radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení jež obsahují radionuklidy nebo jsou jimi kontaminovány uvést do životního prostředí pouze na základě povolení úřadu

§ 41 písm. f)

Pokuta za nesplnění povinností uložených atomovým zákonem

Uvolňování radionuklidů do životního prostředí - obecně

ATOMOVÝ ZÁKON

Povolení se vydává podle § 9 odst. 1, písm. h) AZ

Dokumentace k žádosti o povolení uvádění radionuklidů do životního prostředí :

- schvalována Úřadem
- obsah je uveden v části H přílohy AZ :

1. radionuklidové složení a aktivity radionuklidů uváděných do ŽP
2. zhodnocení ozáření kritické skupiny obyvatel uvolněnými radionuklidy
3. analýzu možností kumulace radionuklidů v životním prostředí při jejich dlouhodobém vypouštění.
4. zdůvodnění uvedení radionuklidů do ŽP

Uvolňování radionuklidů z pracovišť

§ 87 vyhlášky

Pracoviště, kde může dojít k významnému zvýšení ozáření z přírodních zdrojů ionizujícího záření

- fyzických osob při výkonu jejich práce
- jednotlivců z obyvatelstva v okolí pracoviště

Uvolňování radionuklidů z pracovišť

Pracoviště, kde je nakládáno s vodou z podzemních zdrojů - § 87 písm. c) vyhlášky – (čerpací stanice, lázeňská zařízení, stáčírny a úpravny vody, mohou jimi být i vodojemy a jiná podobná zařízení a provozy)

Pracoviště, kde je nakládáno s vodárenskými kaly z úpravy vod z podzemních zdrojů - § 87 písm. e) bod 10 vyhlášky

Uvolňování radionuklidů z pracovišť

Sledují se zejména (§ 91, odst. 1 vyhlášky):

- ❑ usazeniny a kaly v potrubních a skladovacích systémech, například v čerpadlech, armaturách, ventilech, kolektorech a separátorech
- ❑ filtry a separované materiály z odlučovačů instalované ve vodárnách
- ❑ odpadní voda

z hlediska, zda splňují **uvolňovací úrovně** podle § 91, odst. 3 vyhlášky

Uvolňování radionuklidů z pracovišť uvolňovací úrovně

§ 91, odst. 3 vyhlášky

- Pro pevné látky
- Pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových
- Pro vypouštění odpadních vod do kanalizace pro veřejnou potřebu
- Pro ukládání na skládky odpadu

Uvolňování radionuklidů z pracovišť'

Úprava vod

Technologie úpravy vod z podzemních zdrojů účinné i pro odstranění přírodních radioaktivních látek:

- odstraňování železa a manganu
- odstraňování jiných prvků, např. arsenu

Radionuklidy, které byly původně obsaženy v surové vodě, je možné očekávat ve

- ve filtračních náplních
- vodárenských kalech ve formě odkalů ze sedimentace
- pracích vodách z filtrů (odpadních vodách)

Uvolňování radionuklidů z pracovišť'

filtrační náplně

- ❑ křemičitý písek - téměř neabsorbuje radionuklidy
- ❑ vodárenské písky pokryté oxidy železa a manganu - účinnost pro zachycení radioizotopů radia od 30 do 70%
- ❑ náplně s preparací MnO₂ na vodárenském písku - účinnost pro zachycení radioizotopů radia cca 80%

Likvidují se:

uložením na určené skládce (při splnění UÚ)

v odkalištích v lokalitě Mydlovary, provozuje s.p. DIAMO (umístění do stavby k sanaci a rekultivaci)

Uvolňování radionuklidů z pracovišť vodárenské kaly

likvidují se:

- vypuštěním do kanalizace a společným čištěním s odpadní vodou na čistírně odpadních vod
- vypouštěním do kalových lagun či kalových polí
- zahuštěním a odvodněním na úpravně vody

Kal se obvykle likviduje uložením na skládku, **chybí** měření obsahu radionuklidů a **doložení splnění UÚ**

Uvolňování radionuklidů z pracovišť kalová laguna

Uvolňování radionuklidů z pracovišť' kalová laguna

Uvolňování radionuklidů z pracovišť odpadní vody

Některé technologie produkují **odpadní vody**, například z periodických proplachů filtračních náplní apod.

Např.: filtrace přes vrstvu granulovaného oxidu železitého (GEH) užívaného k zachycení arsenu zachycuje také uran, který se dostává do proplachové vody

Uvolňování radionuklidů z pracovišť odpadní vody

ÚV X

náplň	voda	celková akt. α (Bq/l)
GEH	surová	1,45
	odpadní	3,17

ÚV Y

náplň	voda	celková akt. α (Bq/l)
GEH	surová	0,66
	odpadní	2,13

Uvolňování radionuklidů z pracovišť odpadní voda, ÚV X

Uvolňování radionuklidů z pracovišť odpadní vody, ÚV Y

Uvolňování radionuklidů z pracovišť technologie odstranění uranu z vody

od roku 2010 - přísnější hygienický limit - obvykle ionexové filtry (náplň GEH se z důvodu nutnosti proplachů neosvědčila)

radioaktivní kontaminace náplní ionexových filtrů **překračuje uvolňovací úroveň** (uran obsažený v náplních může, po změření, být jaderným materiálem)

Likvidace:

předáním k **dalšímu zpracování** (Diamo s.p.), k **regeneraci**, možnost likvidace jako radioaktivní odpad (není využívána)

Pozn.: v jednom případě – ÚV s uvolňováním odpadní vody do kanalizace - překročení UÚ, bude řešeno změnou technologie nebo povolením Úřadu - v jednání

Uvolňování radionuklidů z pracovišť technologie odstranění uranu z vody

Uvolňování radionuklidů z pracovišť'

Závěr

Dosavadní zkušenosti SÚJB ze státního dozoru v oblasti uvolňování radionuklidů z pracovišť', ukazují na to, že **vlastníci pracovišť' nevěnují dostatečnou pozornost zjišťování obsahu přírodních radionuklidů při:**

- vypouštění odpadních vod z pracovišť'
- likvidaci kalů
- likvidaci filtrů a filtračních náplní

V některých případech byly kontaminované materiály vráceny původci při pokusu o uložení na skládku

Uvolňování radionuklidů z pracovišť'

Závěr

- ❑ Všechny zjištěné případy překročení UÚ vyřešeny (až na jeden případ, který se řeší)
- ❑ Nebylo dosud vydáno povolení k uvolňování do životního prostředí
- ❑ Nebyla uložena pokuta za uvolňování materiálů s překročenými UÚ

A photograph of a waterfall in a dense, green forest. The waterfall is the central focus, with water cascading down a rocky ledge into a stream below. The surrounding trees are vibrant green, and the overall scene is serene and natural. The text is overlaid on the right side of the image.

Děkuji za pozornost
Ing. R. Šináglová